

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

Developing Creative Writing Ability of Prathomsueksa 6 Students and Organization of Learning Activities Using Synnetics Modeland Using Mind Mapping Model

กฤษฎณา ศิลปนรเศรษฐี¹, วิมลรัตน์ Soonthornrojana², ลักขณา สิริวัฒน์³

Kitsana Sinlapanoraset¹, Wimonrat Soonthornrojana², Lakkhana Sariwat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ และรูปแบบแผนผังความคิดที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์และรูปแบบแผนผังความคิด 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบแผนผังความคิดและ 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์และรูปแบบแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด จำนวนอย่างละ 7 แผน และใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 28 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.78 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.81 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

¹กศ.ม.หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹M.Ed.Candidate in Education in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

²Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

³Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

0.84 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย Wilcoxon Signed Rank Test และ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.79/87.25 และรูปแบบแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.86/91.13

2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6446 คิดเป็นร้อยละ 64.46 และรูปแบบแผนผังความคิด มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7455 คิดเป็นร้อยละ 74.55

3. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบชินเนติกส์และรูปแบบแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น จากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเขียนเชิงสร้างสรรค์, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้, รูปแบบชินเนติกส์ และรูปแบบแผนผังความคิด

ABSTRACT

The purposes of this study were to : 1) develop plans for organization of Thai learning activities entitled Creative Writing for Prathomsueksa (grade] 6 using synnetics model and mind mapping model with a required efficiency of 80/80, 2) find out effectiveness indices of the plans for organization of Thai learning activities entitled Creative Writing for Prathomsueksa 6 using synnetics model and mind mapping model, 3) Compare learning achievement between before learning and after learning of the two group students and 4) compare rosette learning achievement of these two groups of Prathomsueksa 6 students. The sample consisted of 40 Prathomsueksa 6 students at Chumchon Ban Sawang School, Tambon Sawang, Amphoe Phon Thong, Changwat Roi Et in the second semester of the academic year 2007, obtained using the purposive sampling technique. The instruments used in this study were plans for organization of learning activities using synnetics model and the plans for organization of learning activities using mind mapping model, 7 plans each with each plan taught for 2 hours, totally 28 hours ; and a 40 – item 4 – choice achievement test with difficulties ranging 0.22 – 0.78, discriminating powers ranging 0.22 – 0.81, and a reliability of 0.84. The statistics used were percentage, mean, and standard deviation ; and

Wilcoxon Signed Rank Test and t-test (Independent samples) were employed for testing hypotheses.

The results of the study were as follows:

1. The plans for organization of Thai learning activities entitled Creative Writing for Prathomsueksa 6 using synnetics model had an efficiency of 87.79/87.25, and those using mind-mapping model had an efficiency of 88.86/91.13.

2. The plans for organization of Thai learning activities entitled Creative Writing for Prathomsueksa 6 using synnetics model had an effectiveness index of 0.6446, at 64.46 percent; and those using mind mapping model had an effectiveness index of 0.7455, at 74.55 percent.

3. The students who learned using the plans for organization of Thai learning activities using synnetics model and mind mapping showed gains in learning achievement from before learning at the .05 level of significances, and the first group indicated higher learning achievement than the second group at the .05 level of significance.

Keyword : Creative Writing Ability , Learning Activities, Synnetics Model and Mind Mapping Model

บทนำ

การเขียนในปัจจุบันนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตของมนุษย์มาก เพราะการเขียนที่มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจแล้ว ต้องแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นงานเขียนที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้อื่นมีอิสระที่จะคิดรูปแบบใหม่ๆ แตกต่างจากแนวเดิมที่มีอยู่ มีความน่าสนใจ ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นผลงานที่มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด ซึ่งการเขียนประเภทนี้เรียกว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ปราณี สุรสิทธิ์. 2541 : 57) จึงนับได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญที่แสดง ออกถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ การสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนา

ความคิด มีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดให้ลึกซึ้ง คิดได้อย่างชาญฉลาด รวมทั้งมีการใช้ภาษาได้สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษา (กรมวิชาการ. 2545 : 65)

สำหรับการสอนโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นวิธีสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตที่เกิดจากการสรุปความคิดสร้างเป็นองค์ความรู้ของตัวนักเรียนเอง การเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) นี้เป็นกระบวนการที่ให้นักเรียนมีมโนทัศน์ในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนมาจัดระบบจัดลำดับและเชื่อมโยงความสัมพันธ์แต่ละมโนทัศน์ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกันทำให้เกิดเป็นกรอบมโนทัศน์ขึ้นเพื่อ

ให้นักเรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนกแยกแยะสิ่งต่างๆ จัดเป็นระบบหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง ฝึกให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า คิด เพื่อให้ได้ความรู้และสามารถสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเองและยังทำให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้และสรุปความรู้ด้วยการจัดกรอบมโนทัศน์รูปแบบต่าง ๆ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 175) ส่วนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์นั้นเป็นการอุปมาอุปไมยหรือเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องเรียนรู้ต่อสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยหรือดัดแปลงสิ่งที่คุ้นเคยให้แปลกออกไป รูปแบบชินเนคติกส์ประกอบไปด้วยการเปรียบเทียบตนเอง การเปรียบเทียบตรง การเปรียบเทียบสัญลักษณ์และการเปรียบเทียบโดยการใช้ความคิดเพื่อฝัน การฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกคิดสิ่งใหม่ๆ ด้วยวิธีการเชื่อมโยงความคิดของตนเองโดยการอุปมา จากสิ่งที่คุ้นเคยไปหาสิ่งที่แปลกใหม่ และการเชื่อมโยงสิ่งที่แปลกใหม่ไปหาสิ่งที่คุ้นเคย โดยใช้จินตนาการของตนเองได้อย่างอิสระและไม่จำกัดความคิด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และรูปแบบแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนภาษาไทย นักเรียนมีความคิดที่หลากหลาย คิดได้แปลกใหม่ และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และแผนการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้พัฒนานวัตกรรมที่เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และเป็นข้อสารสนเทศสำหรับผู้สนใจและครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา ม่วงสว่าง ปีการศึกษา 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 546 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด สอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ จำนวน 20 คน

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด สอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด จำนวน 20 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาม่วงสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 546 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด สอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ จำนวน 20 คน

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด สอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ จำนวน 7 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด จำนวน 7 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยได้จัดทำแผน การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด โดยดำเนินการดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบละ 7 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 14 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เวลาเรียน การวัดผลประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐานทางภาษา ชุดภาษาพาที่ ปรับให้เข้ากับแนวคิดของกรรณิการ์ พวงเกษม

1.3 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และวิธีการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

1.4 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และรูปแบบแผนผังความคิด

1.5 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบละ 7 แผนรวมทั้งหมด 14 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เสนอต่อประธานและคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของกิจกรรมการเรียนรู้ เสนอแนะการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.7 แก้ไขปรับปรุง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และแผนการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิดที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เสนอผู้เชี่ยวชาญ ประเมิน

1.9 นำแผนการประเมินตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ไปเทียบเกณฑ์โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์มีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40) และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด มีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37)

1.10 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุงเรื่อง

1.10.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของเนื้อหา

1.10.2 เพิ่มเติมแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

1.11 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพรมสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 20 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 20

คน เพื่อดูความเหมาะสมระหว่างระยะเวลากับกิจกรรมในแต่ละแผน สื่อการเรียนการสอน และสาระการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรม โดยขณะทดลองในแต่ละแผนผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และบันทึกข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยพบว่ายังมีข้อบกพร่องในเรื่องของสาระการเรียนรู้ที่มีมากเกินไป จึงทำให้นักเรียนทำกิจกรรมไม่ทันเวลา ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไข โดยปรับสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และเวลาก่อนนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

1.12 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนติกส์และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ศึกษาทฤษฎีและการสร้าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือวัดผลทางการศึกษาของสมนึก ภักทิธรณี และคณะ และศึกษาสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากคำอธิบายในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ โดยสร้างให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

หวังและสมรรถภาพการเรียนรู้ต้องการใช้จริง 40 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสินความสอดคล้องของข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 5 ท่าน

2.5 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 220)

2.6 วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่าค่า IOC สอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 จำนวน 49 ข้อ

2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการแก้ไขแล้วพิมพ์เป็นฉบับทดลองไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพรหมสวรรค์ที่ใช้ทดลองแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบ จำนวน 40 คน หลังจากนั้นทำการตรวจสอบข้อสอบให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดและไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

2.8 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อที่ได้มาวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) ของข้อสอบ และค่าอำนาจจำแนก (B) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ของเบรนนัน (Brennan. 1982) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 214 -216) โดยมีค่าความยาก อยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20 ถึง 1.00 พบว่าได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 42 ข้อ จึงคัดเลือก

ไว้ใช้จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.78 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.81

2.9 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ทั้ง 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett. 1966) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 231) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปทดลองและเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์ไปสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มทดลองก่อนเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมที่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 7 แผนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังเรียนได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์ชุดเดียวกันกับก่อนการเรียนการสอนตามแผน

4. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

5. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

6. วิเคราะห์ผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์และ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผน
ผังความคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตาม
ลำดับขั้น ดังนี้

1. คำนวณหาค่าประสิทธิภาพของแผนการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ซินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
รูปแบบแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษา ปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยใช้
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ร้อยละ
ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 /80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนน
เฉลี่ยที่ได้จากการประเมินพฤติกรรม การเรียน
และแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนน
เฉลี่ยที่นักเรียนทำได้จากแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

2. คำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผลของ
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ
ซินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด ที่ผู้วิจัยสร้าง
และพัฒนาขึ้น โดยใช้สูตร E.I.

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผน การ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
รูปแบบแผนผังความคิด โดยใช้สถิตินอนพารา
เมตริก แบบ Wilcoxon Signed Rank Test

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ และกลุ่ม

ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
ใช้รูปแบบแผนผังความคิด โดยใช้
t-test แบบ Independent Samples

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาความ สามารถ
ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
ใช้รูปแบบซินเนคติกส์และการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด ผู้วิจัย
สรุปผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่
6 โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ มีประสิทธิภาพ
เท่ากับ 87.79/87.25 และรูปแบบแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.86/91.13

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์
มีค่าเท่ากับ 0.6446 คิดเป็นร้อยละ 64.46 และ
รูปแบบแผนผังความคิด มีค่าเท่ากับ 0.7455
คิดเป็นร้อยละ 74.55

3. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบซิน เนคติกส์และรูปแบบแผนผังความคิด มีผลสัม ฤทธิ์
ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบแผน ผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า
นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ซินเนคติกส์ อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.79/87.25 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยและแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนทั้ง 7 แผน คิดเป็นร้อยละ 87.79 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.25 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ ได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตรคู่มือครู เนื้อหา เทคนิควิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองสอนจริง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ เป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการใช้กิจกรรมเปรียบเทียบจะช่วยกระตุ้นจินตนาการของนักเรียนช่วยให้พวกเขาสามารถถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด นักเรียนสามารถแสวงหาความคิดใหม่ ๆ มีความมั่นใจกับความคิดแปลกแหวกแนว ยอมรับความคิดของตนเองและผู้อื่น ดังที่สุวิทย์ มูลคำ (2545 : 113) ได้อธิบายไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ (Synectics) เป็นก

กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนและการคิดร่วมกันกลุ่ม จัดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ สอดคล้องกับแนวคิดของ สอนง อินละคร (2537 : 95-99) ที่สรุปไว้ว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมซินเนคติกส์และกิจกรรมการระดมสมองมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก และสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของเอี่ยมศิริ สวัสดิ์ธรรม (2548 : 89) พบว่าการเปรียบเทียบผลการฝึกความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยา ศาสตร์ด้วยกิจกรรมซินเนคติกส์และกิจกรรมหมวกหกใบ ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากกว่าที่ไม่ได้รับการฝึก

2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.86/91.13 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยและแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนทั้ง 7 แผนคิดเป็นร้อยละ 88.86 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.13 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิดได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตรคู่มือครู เนื้อหา เทคนิควิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองสอนจริง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เป็นยุทธศาสตร์การสอนแนวใหม่ที่ส่งผลให้

ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง (Brainstorming) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนของความคิดรวบยอดหลักและความคิดรองลงไป ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจะมุ่งเน้นให้ผู้สร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง รู้จักแสวงหาความรู้ด้วย การติดตาม หาเหตุผล ค้นพบคำตอบที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ ซึ่งทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ ในการอ่าน เขียนหรือ การศึกษาและเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาความคิดแบบวิจารณ์ญาณ เพิ่มการมีเหตุผลและช่วยพัฒนาความจำสอดคล้องกับแนวคิดของทศนิย ศุภเมธี (2542 : 152) ที่ได้สรุปว่าแผนผังความคิดช่วยประหยัด เวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุง การระลึก การสร้างสมความคิดสร้างสรรค์ให้มีคุณ ค่าอย่างยิ่งสำหรับการไตร่ตรองและการเรียนรู้ในเรื่องใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545 : 130) สรุปว่าแผนผังความคิดช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ในการวางแผนการเรียนรู้และปรับปรุงการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาค้นคว้าของสุจริตรัตน์ สระหอม (2548 : 69-70) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ด้วยแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.46/82.78 และสอดคล้องกับผลการศึกษา ค้นคว้าของสุจริตรัตน์ สารโกศา (2548 : 105 - 109) พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยแผนผังความคิด (Mind Mapping) เรื่องการเขียนย่อความชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.98/85.00

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6446 แสดงว่า นักเรียนมี

ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 64.42 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7455 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 74.55 ซึ่งมีค่าดัชนีประสิทธิผลสูงกว่าการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ที่เกิดจากการสรุปความคิดสร้างเป็นองค์ความรู้ของตัวผู้เรียนเองซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบจัดกรอบมโนทัศน์หรือการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) นี้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนมีมโนทัศน์ในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนมาจัดระบบจัด ลำดับและเชื่อมโยงความสัมพันธ์แต่ละมโนทัศน์ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นกรอบมโนทัศน์ขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนก แยกแยะสิ่งต่างๆ จัดเป็นระบบหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า คิดเพื่อให้ได้ความรู้และสามารถสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเองและยังทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และสรุปความรู้ด้วยการจัดกรอบมโนทัศน์รูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของธัญญา ผลอนันต์ (2541 : 35) ได้อธิบายวิธีการของแผนผังความคิดที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้ง ในชีวิตส่วนตัว และการงานจริง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ศาสตร์และศิลปะด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น สามารถช่วยคิด จำบันทึก เข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูลและช่วยแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุกสนานมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น และการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนติคัล เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติจริง ครุมีบทบาทในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของสมาน ถาวรรัตนวิช (2541 : 56-59) พบว่าการใช้เทคนิค ผังความคิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคผังความคิดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตาม ปกติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของสุทธิกัญจน์ ทิพย์เกษร (2545 : 66) พบว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบซินเนติคัล ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

4. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนติคัล และรูปแบบแผนผังความคิด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบซินเนติคัลเป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติจริง ครุมีบทบาทในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความสัมพันธ์ของการคิด ออกเป็นความคิดหลัก ความคิดรอง โดยใช้แผนผังต่าง ๆ และการทำกิจกรรมระหว่างเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำเนื้อหาได้เป็นอย่างดี

ดี ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยมีลำดับกิจกรรมเริ่มจากผู้เรียนบูรณาการประสบการณ์เดิม การวิเคราะห์ประสบการณ์ การสร้างความคิดรวบยอด การลงมือปฏิบัติ การวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ใช้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่ได้กับเพื่อน ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นวัฏจักรการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ด้านความคิดเชิงสร้าง สรรค์ด้วยตนเอง ทำให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ สิริญากร สดแสงจันทร์ (2547 : 66-69) พบว่า การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย แบบโครงงาน เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนติคัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย กล้าแสดงออกสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนๆ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเล่นเกมของนักเรียนช่วยในการอธิบายเพื่อสรุปการเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ

อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมสูง การจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนที่ความคิดและเกม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงสมองของผู้เรียนสามารถทำให้เกิดความรู้ความจำได้นานเพราะมีกิจกรรมที่มีการทบทวนความรู้เดิมมีการนำเสนอ มีการเข้าบ่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความจำได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนงเยาว์ เลี่ยมขุนทด (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมพร ขวาทไทย (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการเขียนจดหมายโดยใช้แผนผังความคิด(Mind Map ping) หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.79/87.25 และรูปแบบแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.86/91.13
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6446 คิดเป็นร้อยละ 64.46 และรูปแบบแผนผังความคิด มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7455 คิดเป็นร้อยละ 74.55
3. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์

และรูปแบบแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น จากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์
 - 1.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ ทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำรูปแบบ การเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น
 - 1.1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการเรียนให้นักเรียนเข้าใจเสียก่อน ทั้งนี้ เพราะการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ เน้นให้นักเรียนเป็นผู้สร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ฝึกการคิดวิเคราะห์ กล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดง ออก
 - 1.1.3 ครูควรเน้นเรื่องการปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามอาจส่งผลต่อ การเรียนของนักเรียน
 - 1.1.4 ครูควรกระตุ้นและฝึกให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม กล้าแสดงออก ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ควรปรับเปลี่ยนหน้าที่กันตามความสามารถและความเหมาะสม
 - 1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด
 - 1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิดทำให้

นักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น

1.2.2 แผนผังความคิดเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจและมีประโยชน์ นอกจาก การพัฒนาทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแล้ว ครูผู้สอนควรนำไปพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ แก่นักเรียน เช่น ทักษะการอ่าน การพูด เป็นต้น

1.2.3 ในการจัดสภาพขอบรรยากาศในชั้นเรียน ครูผู้สอนควรมีการจัดสภาพที่เหมาะสมในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ ช่วยกันฝึกคิด แสดงความคิดเห็นเห็นร่วมกันในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์

2.1.1 ควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนกับกลุ่มสาระวิชาอื่น

2.1.2 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคม ศิลปะ

2.1.3 ควรทำการวิจัยความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน ที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด

2.2.1 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเนื้อหาอื่นๆ และศึกษาตัวแปรตามในด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่าน การพูด เป็นต้น

2.2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

รูปแบบแผนผังความคิดกับการเรียนรู้แบบอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา

2.2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการดู ในชั้นอื่น ๆ อย่างแพร่หลาย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา ศรีวัฒน์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นุชวรา เหลืองอังกูร ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์

ดร.วัชรินทร์ แสนรุ่งเมือง กรรมการสอบที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นายอรอนพ นันทไพบูลย์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 นางณัฐสุภาวดี ยิ่งสง่า ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเจริญผล นางแพรวพรรณ บรรจงศิริทัศน์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนนางรอง และนายเสถียร เดิมศรีภูมิ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมพวงศึกษา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบให้คำแนะนำ แก้ไขและปรับปรุงเครื่อง มือการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสว่างและคณะครูที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกเป็นกลุ่มทดลองการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพรม

สวรรค์และคณะครูที่ให้ความอนุเคราะห์เป็น
โรงเรียนทดลองหาประสิทธิภาพเครื่องมือการ
วิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ

บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน
ที่ได้ให้สิ่งที่ดีงามจนผู้วิจัยประสบผลสำเร็จใน
การศึกษาและมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

References

- Department of Academic. (2002). **Handbook of Learning Management in Thai Language Learning Substance**. Bangkok: The Express Transportation and Organization of Thailand.
- Inlakon, Sa-nong. (1994). Creativity Development by Synetic And Brainstorming Activities. Master of Education Thesis, Mahasarakam: Mahasarakam University.
- James F. Brennan. (1982). History and systems of psychology. Englewood cliffs : N.J., Prentice-Hall.
- Kleubpanichkoon, Kongtep. (1999) **Thai Language Usage**. Bangkok: Odean Store.
- Kwathai, Sompon. (2004). **Development of Learning Activity Management Plan titled "Letter Writing Skill by using Mind Mapping," Thai Language Subject, Pratomsuksa 6**. Master of Education Thesis, Mahasarakam: Mahasarakam University.
- Leumkoontod, Pranee. (2004). **Development of Lesson Plan in Thai Language Subject titled "Reading and Writing the Pronounced Word by using Mind Mapping, Pratomsuksa 1**. Master of Education Thesis, Mahasarakam: Mahasarakam University.
- Mantasoot, Sompon. (1982). **Thai Language Teaching**. Bangkok: Odean Store.
- Moonkam, Suwit. (2002). **19 Techniques of Learning Management**. Bangkok: Duangkamon.
- Moonkam, Suwit & Moonkam, Oratai. (2002) **19 Techniques of Learning Management for Developing Knowledge and Skill**. Bangkok: Pappim.
- Pattaneeya, Somneuk. (2003). **Educational Measurement**. The 4th Printing, Kalasin: Prasan Printing.
- Sa-hom, Rujirat. (2005). **Development of Creative Writing Skill in Thai Activity Language by Skill Exercise, Pratomsuksa 5**. Master of Education Thesis, Mahasarakam : Mahasarakam University.

- Sanpoka, Sutarat. (2005). **Development of Learning Activity Management in Thai Language by Mind Mapping** titled “How to Write a Short Essay,” Pratomsuksa 5. Master of Education Thesis, Maharakham: Maharakham University.
- Sawadidharm, Eamsiri. (2005). **Comparison of the Effect of Scientific Creative Thinking by Synectic, and Six Hat Activities of Matayomsuksa 1 Students.** Master of Education Thesis, Maharakham: Maharakham University.
- Sodsangjan, Siriyakon. (2004). **Development of Learning Activity Management in Thai Language as a Project Work** titled “Creative Writing,” Matayomsuksa 1. Master of Education Thesis, Maharakham: Maharakham University.
- Soopmetee, Tadsanee. (1999). **Thai Language Teaching.** Bangkok: Department of Curriculum and Instruction, Tonburi Rajabaht University.
- Surasit, Pranee. (1998). **Creative Writing in Journal Science,** Bangkok: Sangdao.
- Tawonrattanawanich, Saman. (1998). **The Effect of Mind Mapping on Pratomsuksa 5 Students' Creativity.** Master of Education Thesis, Bangkok: Chulalongkorn University.